

Davacı, davalı Adalet Bakanlığının tarafından yürütölmekte olan Ulusal Yargı Ağın Projesi kapsamında taşra teşkilatının ihtiyacı olan 2500 adet masa üstü bilgisayar, 2500 adet lazer yazıcı, 1300 adet dizüstü bilgisayar yazıcısı, toplam 2000 adet tarayıcı Alım İhalesinde davacıya yapılan ödemededen kesilen 479.712,00 TL ceza şartın hesaplanacak avans faizi oranı ile birlikte davalıdan tahsili talepli alacak davasıdır.

HGK., E. 2013/13-336 K. 2013/1673 T. 20.12.2013

mücbir sebep • cezai şart miktarı • direnme kararı • davanın kabulü

Taraflar arasındaki "alacak" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Ankara 17. Asliye Hukuk Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen 15.03.2011 gün ve 2018/132 E., 2011/94 K. sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 06.06.2012 gün ve 2012/5538-14801 E., K. sayılı ilamı ile;

(...Davacı, davalı Adalet Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Ulusal Yargı Ağı Projesi kapsamında taşra teşkilatının ihtiyacı olan 2500 adet masa üstü bilgisayar, 2500 adet lazer yazıcı, 1300 adet dizüstü bilgisayar yazıcısı, toplam 2000 adet tarayıcı alımı işini 17.10.2005 tarihli sözleşme ile üstlendiklerini, davalı bakanlığın sözleşme gereği bedelin %20'si oranında iş artışı yapma hakkını kullandığını ve teklifini sunarak sipariş halinde teslimat yapılacağını bildirdiğini, ağır kış şartları ve iş artışı nedeniyle 19.12.2005'te davalıdan süre uzatım talebinde bulunmalarına rağmen davalı bakanlığın tekliflerini kabul etmediğini ve istihkaklarından cezai şart olarak 479.712,00 TL kesinti yaptığını, bilahare de 27.12.2005 tarihli oluru ile 10.2.2006'ya kadar ek süre verdiğini, yapılan kesintinin sözleşme koşullarına aykırı olduğunu ileri sürerek, 479.712,00 TL kesintinin 10.07.2006'dan itibaren işleyecek avans faiziyle davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı Adalet Bakanlığı, süre uzatım talebinin kabul görmesi halinde gecikme cezası uygulandığını, davacının yapılan kesintiye ihtirazi kayıt koymadığını savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, dağıtım listelerinin davalı bakanlık tarafından davacıya verilmemesinin, sözleşme konusu malların süresinde teslimine engel oluşturduğunu, İdarece dağıtım listelerinin

zamanında ilgili firmaya verilmemesi ve diğ er mücbir sebeplerin varlığı kabul edilerek 27.12.2005'ten 10.2.2006'ya kadar cezasız ek süre verilmesine rağmen, 19.12.2005-27.12.2005 dönemi için cezai şart uygulamasının sözleşme ve eklerine aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiş; hükmün davalı Adalet Bakanlığı tarafından temyizi üzerine Dairemizin 29.12.2011 tarih ve 2011/10440 Esas ve 2011/21115 Karar sayılı kararı ile; davalının bütün temyiz itirazlarının reddi ile usul ve yasaya uygun hükmün onanmasına karar verilmiş, davalı bakanlık bu kez karar düzeltme talebinde bulunmuştur.

Taraflar arasında 17.10.2005'te imzalanan Uyap II-F Büyük Donanım Alımına Ait Birim Fiyat Tip Sözleşmesinin 10. maddesinde sözleşme süresi, iş e başlama tarihinden itibaren 62 takvim günü olarak belirlenmiş, iş e başlama tarihi 17.10.2005 olmakla iş in 19.12.2005'e kadar iş in bitirilmesi öngörülmüştür. Ancak taraflar arasında imzalanan sözleşmeye göre davacı şirket, yükleniminde bulunan iş i bitiş günü olan 19.12.2005'te eksiksiz ve tam olarak davalı idareye teslim etmemiştir. Zira, yüklenicinin depolarında yapılan muayene ve kabul iş lemlerinde ihale kapsamındaki iş lardan Tip 1 tarayıcıdan 37, Tip 3 tarayıcıdan 620 adedinin ve 2000 adet SCSI kartı ve ekipmanlarının mevcut olmadığı tespit edilmiştir. Taraflar arasında imzalanan sözleşmenin 17. maddesi, "idare tarafından sözleşmenin 18. maddesinde belirtilen süre uzatımından ve sözleşme kapsamında yaptırılacak iş artışlarından kaynaklanan haller hariç, mal teslim edilmediği takdirde geçen her takvim günü yükleniciye yapılacak ödemelerden sözleşme bedeli üzerinden %1 oranında gecikme cezası kesilecektir" hükmünü düzenlemiş olup, bu hüküm ifaya ekli cezai şart niteliğindedir. Davacı şirketin, iş in bitiş günü 19.12.2005'te teslim yükümlülüğünü yerine getirmediği sabit olduğuna göre sözleşmenin 17. maddesi gereği davalı bakanlığın, sözleşme kapsamındaki malları teslim etmesi

gereken 19.12.2005 tarihi ile 27.12.2005 tarihleri arasında geçen 8 günlük süre için cezai şart uygulamasında haksızlık bulunmamaktadır. Kaldı ki, sözleşme halen ayakta olduğundan 27.12.2005 tarihli Bakanlık onayıyla kış koşullarının mücbir sebep kabul edilerek 27.12.2005 tarihinden 10.02.2006 tarihine kadar cezasız ek süre verilmesinde de sakınca bulunmamaktadır. Hal böyle olunca, mahkemece davanın reddine karar verilmesi gerekirken davanın kabulüne karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, kararın bozulması gerekirken dairemizce zuhulen onandığı bu kez yapılan inceleme ile anlaşıldığından davalının karar düzeltme isteğinin kabulü ile, Dairemizin onama kararının kaldırılarak mahkeme kararının yazılı şekilde bozulmasına karar verilmesi gerekmiştir...)

gerekçesi ile bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

TEMYİZ EDEN : Davalı vekili

HUKUK GENEL KURULU KARARI

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Dava, UYAP II-F Büyük Donanım Alım İhalesinde davacıya yapılan ödmeden kesilen 479.712,00 TL ceza şartın 10.07.2006 tarihinden itibaren hesaplanacak avans faizi oranı ile birlikte davalıdan tahsili talepli alacak davasıdır.

Davacı, davalı Adalet Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Ulusal Yargı Ağı Projesi kapsamında taşra teşkilatının ihtiyacı olan 2500 adet masa üstü bilgisayar, 2500 adet lazer yazıcı, 1300 adet dizüstü bilgisayar yazıcısı, toplam 2000 adet tarayıcı alımı işini 17.10.2005 tarihli sözleşme ile üstlendiklerini, davalı bakanlığın sözleşme gereği bedelin %20'si oranında iş artışı yapma hakkını kullandığını ve teklifini sunarak sipariş halinde teslimat yapılacağını bildirdiğini, ağır kış şartları ve iş artışı nedeniyle 19.12.2005'te davalıdan süre uzatım talebinde bulunmalarına rağmen davalı bakanlığın tekliflerini kabul etmediğini ve istihkaklarından cezai şart olarak 479.712,00 TL kesinti yaptığını, bilahare de 27.12.2005 tarihli oluru ile 10.2.2006'ya kadar ek süre verdiğini, yapılan kesintinin sözleşme koşullarına aykırı olduğunu ileri sürerek, 479.712,00 TL kesintinin 10.07.2006'dan itibaren işleyecek avans faiziyle davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı Adalet Bakanlığı, davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece; dağıtım listelerinin davalı bakanlık tarafından davacıya verilmemesinin, sözleşme konusu malların süresinde teslimine engel oluşturduğunu, İdarece dağıtım listelerinin zamanında ilgili firmaya verilmemesi ve diğer mücbir sebeplerin varlığı kabul edilerek 27.12.2005'ten 10.2.2006'ya kadar cezasız ek süre verilmesine rağmen, 19.12.2005-27.12.2005 dönemi için cezai şart uygulamasının sözleşme ve eklerine aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verildiğini; hükmün davalı Adalet Bakanlığı tarafından temyizi üzerine Yargıtay 13.Hukuk Dairesinin 29.12.2011 tarih ve 2011/10440 Esas ve 2011/21115 Karar sayılı kararı ile, davalının tüm temyiz itirazlarının reddi ile usul ve yasaya uygun hükmün onanmasına karar verildiğini, davalı bakanlığın karar düzeltme talebi üzerine

verilen kararın bozulduğunu belirterek, önceki gerekçeler tekrar edilmek suretiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme kararını davalı vekili temyize getirmektedir.

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; taraflar arasında düzenlenen 17.10.2005 tarihli sözleşmenin 17.maddesi gereğince 19.12.2005 ila 27.12.2005 tarihleri arasında davalı idarenin cezai şart isteme hakkının bulunup bulunmadığı; buradan varılacak sonuca göre de, davacının istihkakından kesilen cezai şart miktarının kendisine iade edilmesinin gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

Taraflar arasında 17.10.2005 tarihinde "Uyap II-F Büyük Donanım Alımına Ait Birim Fiyat Tip Sözleşmesi" düzenlendiği, "sözleşmenin süresi" başlıklı 10. maddede de, "Sözleşmenin süresi, işe başlama tarihinden itibaren 62 (altmışiki) takvim günüdür." hükmüne yer verildiği, bu sürenin 19.12.2005 tarihinde dolduğu, 19.12.2005 tarihine kadar sözleşmeye konu malların davacı tarafından davalı idareye teslim edilmediği, aynı sözleşmenin "gecikme cezası" başlıklı 17.1. maddesinde, "İdare tarafından sözleşmenin 18 inci maddesinde belirtilen süre uzatımından ve sözleşme kapsamında yaptırılacak iş artışlarından kaynaklanan haller hariç, mal teslim edilmediği takdirde geçen her takvim günü için Yükleniciye yapılacak ödemelerden sözleşme bedeli üzerinden % 1 (yüzdebir) oranında gecikme cezası kesilecektir. Kesilecek toplam ceza tutarı hiçbir şekilde ihale bedelini aşamaz." şeklinde olup; aynı maddenin devamında, "Gecikme cezası Yükleniciye ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın ödemelerden kesilir. Bu cezanın ödemelerden karşılanamaması halinde Yükleniciden ayrıca tahsil edilir." denildiği, davalının, 19.12.2005 tarihinde, davalı idareye başvurarak, idarenin ek iş talebinde

bulunmuş olmasından dolayı, ek süre talep edildiği, ancak bu talebin davalı idare tarafından, 23.12.2005 tarihinde davacının depolarında yapılan kontrolde malların eksik olması nedeniyle kabul edilmediği; bu sefer davacı yüklenici tarafından, davalıdan hava şartları mazaret gösterilerek 27.12.2005 tarihinde yeniden ek süre istenildiği, davacının bu talebinin makamın 27.12.2005 olurlu 04.01.2006 tarihli yazı ile kabul edilerek, 10.02.2006 tarihine kadar davacıya ek süre verildiği, ancak davalı idare tarafından 19.12.2005 ila 27.12.2005 tarihleri arasındaki 8 günlük gecikme için sözleşmenin 17.maddesinde kararlaştırılan cezai şartı uyguladığı ve bu süreye tekabül eden 479.712,00 TL'yi davacının hak edişinden keserek davacıya ödemediği hususlarında taraflar arasında bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Yukarıda belirtilen durum ve dosya kapsamı gözetildiğinde, davalı idarenin, sözleşmenin 17.maddesinde kararlaştırılan ve ifaya ekli cezai şart niteliğindeki bu hükme dayanarak 19.12.2005 ila 27.12.2005 tarihleri arasındaki süre için cezai şart uygulamasında bir usulsüzlük bulunmamaktadır. Davalı idarenin verdiği bu ek süre ile de cezai şart isteğinden feragat ettiği anlamı çıkarılamayacağından Özel Daire'nin bozma kararı yerindedir.

Bu itibarla; Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

S O N U Ç : Davalının temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme

kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6217 sayılı Kanunun 30.maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa eklenen " Geçici madde 3" atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 429. Maddesi gereğince BOZULMASINA, aynı kanunun 440.maddesi uyarınca 15 gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 20.12.2013 gününde oybirliği ile karar verildi.